

Số: /BTTH-TVTH

Thanh Hóa, ngày tháng năm 2026

BẢN TIN TỔNG HỢP
BÁO CHÍ TRUNG ƯƠNG VIẾT VỀ TỈNH THANH HÓA
(Từ ngày 01/01 đến 10/01/2026)

I. KINH TẾ:

Nông sản xứ Thanh vươn mình trong chuỗi giá trị

Chuyển từ sản xuất manh mún sang hàng hóa tập trung, gắn với tiêu thụ và chuyển đổi số, nông nghiệp Thanh Hóa từng bước khẳng định vị thế các chuỗi giá trị bền vững.

Hình thành vùng sản xuất lớn, tạo nền tảng chuỗi giá trị

Những năm gần đây, tư duy sản xuất nông nghiệp của tỉnh Thanh Hóa đã có sự chuyển dịch mạnh mẽ. Từ chỗ sản xuất nhỏ lẻ, phân tán, nông nghiệp địa phương đang từng bước phát triển theo hướng hàng hóa tập trung, quy mô lớn, ứng dụng khoa học kỹ thuật và công nghệ cao. Đây được xem là tiền đề quan trọng để thu hút doanh nghiệp đầu tư vào chế biến, tiêu thụ và xây dựng các chuỗi giá trị khép kín.

Mô hình trồng cam sạch của hộ ông Nguyễn Văn Trọng phát triển mạnh mẽ, tạo sinh kế bền vững và góp phần giảm nghèo. Ảnh: Thu Thủy.

Thực tiễn cho thấy, ở những địa phương làm tốt tích tụ, tập trung đất đai, hiệu quả sản xuất được nâng lên rõ rệt. Điển hình như xã Cẩm Tú, nơi đã tích tụ được hơn 165 ha đất nông nghiệp, tạo điều kiện hình thành các vùng sản xuất tập trung. Tại đây, những vùng cây ăn quả, lúa chất lượng cao và các mô hình trang trại tổng hợp ở Lương Thành, Cẩm Hoa, Liên Sơn, Bình Xuyên, Thái Bình, Thái Học đã giúp người dân mạnh dạn chuyển đổi cơ cấu cây trồng, áp dụng tiến bộ kỹ thuật vào sản xuất.

Việc chuyển đổi diện tích lúa kém hiệu quả sang cây màu, cây ăn quả mang lại giá trị cao gấp nhiều lần, đồng thời tạo nguồn thu ổn định cho các hộ dân tham gia mô hình. Không chỉ nâng cao thu nhập, tích tụ đất đai còn mở ra cơ hội cho những hộ có tư duy sản xuất hiện đại đầu tư quy mô lớn, làm nông nghiệp bài bản.

Từ chủ trương này, mô hình trồng cam sạch của ông Nguyễn Văn Trọng đã ra đời và phát triển mạnh mẽ. Mô hình không chỉ tạo sinh kế bền vững, thu hút lao động địa phương mà còn góp phần giảm nghèo lâu dài. Hiện nay, thu nhập bình quân đầu người của xã Cẩm Tú đạt gần 60 triệu đồng/năm, tỷ lệ hộ nghèo chỉ còn 1,68%. Con số này cho thấy tích tụ đất đai thực sự trở thành động lực cho sự đổi thay toàn diện.

Cùng với trồng trọt, tỉnh cũng thu hút nhiều doanh nghiệp lớn đầu tư vào chăn nuôi theo hướng hiện đại như Newhope, DABACO, Tập đoàn Xuân Thiện, Tập đoàn TH, Mastergood (Hungary)... góp phần đưa nông sản Thanh Hóa tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị trong nước và quốc tế.

Gỡ “nút thắt” tiêu thụ, đẩy mạnh chế biến và chuyển số

Theo phân tích của các đơn vị chuyên môn, thách thức lớn nhất để nông sản địa phương tham gia hiệu quả vào chuỗi giá trị chính là khâu tiêu thụ. Nhận thức rõ điều này, tỉnh và các Sở, ngành đã đẩy mạnh xúc tiến thương mại, kết nối cung - cầu với các thị trường lớn như Hà Nội, TP Hồ Chí Minh; đồng thời liên kết với nhiều hệ thống siêu thị lớn như Go!, WinMart, The City...

HTX Tư vấn Dịch vụ Nông nghiệp Điện Quang mở rộng thị trường nghề nấu mứt nhanh chóng trở thành nguồn thu chủ lực, tạo mô hình kinh tế tuần hoàn, giúp người dân thoát nghèo.

Ảnh: Thu Thủy.

Đặc biệt, ứng dụng công nghệ số và truy xuất nguồn gốc đang mở ra hướng đi mới. Nhiều sản phẩm nông sản đã được dán tem QR, giúp người tiêu dùng dễ dàng kiểm tra thông tin về vùng trồng, quy trình sản xuất, qua đó tăng tính minh bạch và tạo dựng niềm tin. Anh Nguyễn Xuân Bình, Giám đốc Công ty TNHH hữu cơ Thiên Bảo (xã Lưu Vệ) cho biết, mỗi tháng công ty xuất ra thị trường từ 15-20 tấn óc và các sản phẩm từ óc nhồi. Nhờ đẩy mạnh chuyển đổi số, quảng bá trên các nền tảng thương mại điện tử, hiện có khoảng 50% sản lượng được tiêu thụ qua kênh online.

Ở chiều ngược lại, nhiều nông dân và hợp tác xã đã chủ động tham gia chuỗi giá trị thông qua chế biến sâu. Trước năm 2022, ông Lê Văn Công, xã Kiên Thọ từng nhiều năm bấp bênh với nghề thu mua nông - lâm sản. Bước ngoặt đến khi ông chứng kiến mô hình trồng dưa vàng kim hoàng hậu - giống dưa cho lợi nhuận cao gấp nhiều lần trồng ngô, mía. Từ đó, ông mạnh dạn chuyển hướng, từng bước tham gia vào chuỗi sản xuất có giá trị cao hơn.

Năm 2023, HTX Tư vấn Dịch vụ Nông nghiệp Điền Quang, xã Điền Lư được thành lập, bà Ngô Thị Hương làm Giám đốc. Khi thị trường mở rộng, nghề nấu mật nhanh chóng trở thành nguồn thu chủ lực, doanh thu đạt khoảng 1 tỷ đồng mỗi năm. Không dừng lại ở đó, HTX phát triển mô hình kinh tế tuần hoàn: bột mật làm thức ăn chăn nuôi, nước thải ủ phân, bã mía tái sử dụng làm chất đốt và men vi sinh.

Khi chế biến mật đã ổn định, bà Hương tiếp tục giải bài toán đầu ra cho cây chuối - loại nông sản thường bị ép giá. HTX đầu tư công nghệ sấy, cho ra các sản phẩm chuối sấy giòn, chuối sấy dẻo lẫn vùng và bột chuối xanh. Nguyên liệu được thu mua cao hơn thị trường 7.000 đồng/nải, giúp người dân yên tâm sản xuất. Hoạt động chế biến tạo việc làm cho 20 lao động, thu nhập 6-12 triệu đồng/tháng, góp phần giữ lao động ở lại quê hương.

Theo Sở Nông nghiệp và Môi trường Thanh Hóa, tính đến tháng 12 năm 2025, toàn tỉnh đã xây dựng được 1.478 chuỗi giá trị trong trồng trọt, 269 chuỗi trong chăn nuôi và hàng chục chuỗi ở lâm nghiệp, thủy sản. Dù còn nhiều việc phải làm, song khi các mắt xích từ sản xuất, chế biến đến tiêu thụ được kết nối chặt chẽ, nông sản xứ Thanh đang từng bước vươn xa, hướng tới sự thịnh vượng bền vững cho người nông dân.

Thu Thủy

Thanh Hóa xây dựng vùng sản xuất sản ổn định, bền vững

UBND tỉnh Thanh Hóa ban hành kế hoạch phát triển bền vững ngành hàng sản đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050.

Thực hiện chỉ đạo của Bộ Nông nghiệp và Môi trường về triển khai Đề án “Phát triển bền vững ngành hàng sản đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050”, UBND tỉnh Thanh Hóa đã xây dựng vùng sản xuất sản ổn định, bền vững, gắn với ứng dụng giống mới, kỹ thuật tiên tiến nhằm nâng cao năng suất, chất lượng và hiệu quả kinh tế; mở rộng liên kết chuỗi giá trị và tăng tỷ lệ chế biến để nâng cao giá trị gia tăng và thu nhập cho nông dân.

Đồng thời phát triển công nghiệp chế biến hiện đại, thân thiện với môi trường, đáp ứng nhu cầu thị trường trong nước và xuất khẩu. Qua đó hình thành ngành hàng sản có sức cạnh tranh cao, thích ứng biến đổi khí hậu và đóng góp tích cực vào phát triển kinh tế nông nghiệp của tỉnh.

Đến năm 2030, diện tích trồng sản của tỉnh ổn định khoảng 13.000ha.

Ảnh: Thanh Tâm.

Đến năm 2030, diện tích trồng sản của tỉnh ổn định khoảng 13.000ha, tập trung chủ yếu tại các xã miền núi và trung du. Năng suất bình quân đạt trên 20 tấn/ha, sản lượng

đạt trên 260 nghìn tấn củ tươi/năm, trong đó sản lượng sản tươi dùng để chế biến một số sản phẩm (tinh bột, mỳ chính, mạch nha...) chiếm khoảng 80%.

Trên 50% diện tích trồng sản sử dụng giống đạt tiêu chuẩn chất lượng, có năng suất, chất lượng cao, chống chịu sâu bệnh tốt, phù hợp với điều kiện sinh thái của tỉnh, áp dụng quy trình canh tác bền vững. Giá trị sản phẩm chế biến sâu (tinh bột biến tính, ethanol, thức ăn chăn nuôi...) chiếm ít nhất 15 - 20% tổng giá trị ngành hàng sản. Kim ngạch xuất khẩu sản và các sản phẩm từ sản đạt 800 - 900 tỷ đồng.

Tầm nhìn đến năm 2050, xây dựng ngành hàng sản của tỉnh Thanh Hóa trở thành ngành sản xuất hàng hóa lớn, hiệu quả và bền vững, gắn kết chặt chẽ với công nghiệp chế biến, năng lượng sinh học và kinh tế tuần hoàn. Trong đó 70 - 80% diện tích trồng sản áp dụng quy trình canh tác bền vững, sản lượng sản tươi dùng để chế biến sâu một số sản phẩm (tinh bột, mỳ chính, mạch nha...) chiếm trên 90%, đảm bảo thu nhập của người trồng sản tăng tối thiểu 1,5 - 2 lần so với hiện nay.

UBND tỉnh Thanh Hóa giao Sở Nông nghiệp và Môi trường phối hợp với các sở, ban, ngành của tỉnh, UBND các xã tổ chức triển khai hướng dẫn các địa phương phát triển sản xuất sản theo hướng hàng hóa tập trung theo vùng chuyên canh gắn với truy xuất nguồn gốc và xây dựng mã số vùng trồng. Xây dựng thương hiệu các sản phẩm chế biến từ sản, từ đó góp phần mở rộng thị trường tiêu thụ.

Khuyến khích nông dân trồng sản tiếp tục tham gia liên kết sản xuất và bao tiêu sản phẩm với các cơ sở chế biến tinh bột sản trên địa bàn tỉnh để hình thành chuỗi giá trị bền vững. Áp dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất nhằm giảm chi phí đầu tư và tăng hiệu quả kinh tế.

Thu Thủy

II. XÃ HỘI:

Xây dựng nền hành chính vì người dân, doanh nghiệp

Đào Cảnh

Năm 2025 đánh dấu bước chuyển quan trọng khi tỉnh Thanh Hóa cùng cả nước vận hành mô hình chính quyền địa phương 2 cấp. Với tư duy phục vụ và kiến tạo thay cho quản lý, bộ máy chính quyền hướng mạnh về cơ sở, lấy người dân và

doanh nghiệp làm trung tâm, mở ra kỳ vọng về một nền hành chính tinh gọn, hiệu quả, môi trường đầu tư thông thoáng và dự địa phát triển mới trong những năm tới.

Vạn Lộc - Chính quyền thân thiện, vì Nhân dân phục vụ

Những ngày cuối năm 2025, Trung tâm Phục vụ hành chính công xã Vạn Lộc luôn trong nhịp khẩn trương để giải quyết thủ tục hành chính cho người dân, doanh nghiệp. Khối lượng công việc lớn, không khí làm việc tại đây sôi nổi, thân thiện. Cán bộ tận tình hướng dẫn, giải quyết hồ sơ nhanh gọn; người dân, doanh nghiệp đến giao dịch phấn khởi, yên tâm. Tất cả tạo nên bức tranh sinh động về một chính quyền cơ sở gần dân, phục vụ Nhân dân hiệu quả.

Anh Vũ Văn Tuấn (thôn Ninh Phú) vừa hoàn tất thủ tục đăng ký hộ kinh doanh tại Trung tâm Phục vụ hành chính công xã Vạn Lộc phấn khởi chia sẻ: trước đây, những giấy tờ này người dân thường phải đi lại rất nhiều nơi, mất nhiều thời gian. Hiện nay, chúng tôi chỉ cần đến trung tâm xã, cán bộ hướng dẫn rất tận tình, hồ sơ được tiếp nhận và giải quyết nhanh chóng. Chúng tôi cảm thấy thuận lợi, tiết kiệm thời gian và yên tâm hơn rất nhiều.

Lãnh đạo tỉnh Thanh Hóa thường xuyên kiểm tra, khảo sát thực địa để kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc ở cơ sở. Ảnh: Minh Hiếu

Từ ngày 1/7 đến 25/11/2025, Trung tâm Phục vụ hành chính công xã Vạn Lộc đã tiếp nhận 5.321 hồ sơ TTHC, trong đó gần 96% hồ sơ được nộp trực tuyến. Trung tâm đã phối hợp giải quyết 5.191 hồ sơ, tỷ lệ giải quyết trước hạn và đúng hạn đạt 98,52%; không để xảy ra tình trạng hồ sơ tồn đọng kéo dài hay gây phiền hà cho người dân, doanh nghiệp. Những con số ấy phản ánh rõ sự khẩn trương, nghiêm túc và trách nhiệm của chính quyền xã trong thực thi công vụ, được người dân đánh giá cao.

Được biết, sau khi chính quyền địa phương 2 cấp đi vào hoạt động, Vạn Lộc là một trong những đơn vị cấp xã đầu tiên của tỉnh Thanh Hóa được Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy lựa chọn tổ chức thí điểm thực hiện mô hình

“Chính quyền thân thiện, vì Nhân dân phục vụ” năm 2025. Ngay từ khi được lựa chọn thí điểm, Đảng ủy, UBND xã đã xác định rõ: xây dựng chính quyền thân thiện phải được cụ thể hóa bằng những việc làm hằng ngày, gắn trực tiếp với thái độ, trách nhiệm và hiệu quả phục vụ Nhân dân.

Trên cơ sở đó, xã đã tập trung quán triệt sâu rộng trong đội ngũ cán bộ, công chức tinh thần “lấy người dân, doanh nghiệp làm trung tâm”. Trọng tâm mô hình là thực hiện tốt “5 biết” (biết nghe dân nói, biết nói dân hiểu, biết làm dân tin, biết xin lỗi, biết cảm ơn); “3 không” (không phiền hà, sách nhiễu, không né tránh trách nhiệm, không trễ hạn trong quá trình xử lý công việc); “4 thể hiện” (tôn trọng trong giao tiếp, lịch sự trong giải quyết công việc, lắng nghe và hướng dẫn tận tình cho người dân, gần gũi và giải thích cặn kẽ những thắc mắc của người dân).

Trò chuyện với chúng tôi, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐND xã Trương Văn Thuần chia sẻ: khi bộ máy chính quyền được tinh gọn và phân cấp rõ ràng, chính quyền cơ sở có nhiều nhiệm vụ, trách nhiệm hơn, mô hình “Chính quyền thân thiện, vì Nhân dân phục vụ” của tỉnh Thanh Hóa đã góp phần làm thay đổi tư duy, tác phong và phương thức làm việc của đội ngũ cán bộ theo hướng gần dân, trọng dân, lấy sự hài lòng của Nhân dân làm thước đo. Từ đó, chính quyền địa phương 2 cấp đã phát huy hiệu quả, tạo nền tảng quan trọng thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội bền vững trong giai đoạn mới.

Chính quyền đồng hành, kiến tạo và phục vụ

Cũng giống như Vạn Lộc, Thọ Phú, Ngọc Trạo, Minh Sơn cũng là các xã điểm triển khai mô hình “Chính quyền thân thiện, vì Nhân dân phục vụ” năm 2025 đang cho thấy những chuyển biến rõ nét, đem lại hiệu quả thiết thực trong vận hành chính quyền địa phương 2 cấp.

Theo Phó Trưởng Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy Nguyễn Văn Bình, mô hình “Chính quyền thân thiện, vì nhân dân phục vụ” không chỉ nhằm giải quyết thủ tục hành chính nhanh chóng, mà còn tạo môi trường tương tác thân thiện, minh bạch giữa cán bộ với người dân và doanh nghiệp. Đây là bước chuyển từ tư duy quản lý mệnh lệnh sang chính quyền đồng hành, kiến tạo và phục vụ. Tỉnh Thanh Hóa sẽ tiếp tục nhân rộng mô hình này tại tất cả xã, phường nhằm đáp ứng kỳ vọng về chính quyền minh bạch, liêm chính, năng động và thực sự vì Nhân dân.

Thực tế, dù chưa được chọn làm điểm để triển khai mô hình “Chính quyền thân thiện, vì Nhân dân phục vụ” nhưng ngay sau khi vận hành chính quyền địa phương 2 cấp, nhiều xã, phường trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa đã thể hiện rõ tâm thế chủ động, tích cực trong đổi mới phương thức hoạt động, thay đổi lề lối làm việc, hướng về cơ sở với thái độ phục vụ Nhân dân. Nhiều địa phương có những cách làm hiệu quả như: bố trí cán bộ “một cửa” có năng lực, thái độ chuẩn mực; tăng cường tiếp công dân, đối thoại trực tiếp

để giải quyết vấn đề ngay từ cơ sở; công khai, minh bạch thủ tục hành chính; đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong tiếp nhận, xử lý hồ sơ.

Từ những chuyển biến tích cực đó, cộng đồng doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh đã cảm nhận rõ hiệu quả của mô hình chính quyền địa phương 2 cấp thông qua môi trường hành chính thông thoáng hơn, đồng hành thực chất hơn của chính quyền cơ sở. Theo Giám đốc Công ty Cổ phần Xuất nhập khẩu thủy sản Thanh Hóa Trịnh Thị Cúc: cán bộ cơ sở luôn đồng hành, chủ động nắm bắt tình hình sản xuất của doanh nghiệp để kịp thời tháo gỡ khó khăn và giải quyết các thủ tục hành chính rất nhanh, gọn để doanh nghiệp yên tâm phát triển sản xuất, kinh doanh.

Trong bối cảnh bộ máy chính quyền mới với nhiều khó khăn, thách thức nhưng Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh Thanh Hóa cùng các cấp, ngành đã đoàn kết, thống nhất, bám sát sự chỉ đạo của Trung ương và tình hình thực tiễn của địa phương để giữ vững ổn định trong phát triển kinh tế - xã hội trong năm 2025. Nổi bật là tốc độ tăng trưởng tổng sản phẩm trên địa bàn tỉnh (GRDP) ước đạt 8,27%, đứng thứ 15/34 tỉnh, thành phố; thu ngân sách nhà nước ước đạt gần 55 nghìn tỷ đồng; quy mô kinh tế của tỉnh đứng thứ 11/34 tỉnh, thành phố; toàn tỉnh thu hút 119 dự án đầu tư mới, trong đó có 13 dự án FDI, với tổng vốn đăng ký hơn 18 nghìn tỉ đồng và 437,5 triệu USD; thành lập mới 3.510 doanh nghiệp, vượt kế hoạch đề ra.

Kiểm tra thực tế việc vận hành chính quyền địa phương 2 cấp tại các xã, phường trên địa bàn tỉnh, Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy Nguyễn Doãn Anh luôn khẳng định: Việc triển khai thực hiện chính quyền địa phương 2 cấp không chỉ là sắp xếp bộ máy hành chính, mà quan trọng hơn là tăng cường hiệu quả phục vụ Nhân dân, nâng cao năng lực điều hành của chính quyền cơ sở, bảo đảm dân chủ, công khai, minh bạch và gần dân hơn.

Năm 2026, để giữ vững tốc độ tăng trưởng kinh tế ở mức cao, một trong những nhiệm vụ trọng tâm được tập thể lãnh đạo tỉnh Thanh Hóa nhấn mạnh là việc tập trung tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong quá trình vận hành mô hình chính quyền địa phương 2 cấp, nhất là thực hiện chuyển đổi số toàn diện và sắp xếp, bố trí cán bộ cấp xã. Bên cạnh đó, yêu cầu chính quyền chuyển mạnh tư duy từ “quản lý” sang “kiến tạo phát triển”, lấy hiệu quả thực tiễn làm thước đo đánh giá cán bộ. Đồng tăng cường tính chủ động, tự lực, tự cường của các ngành, địa phương với tinh thần “Địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm”.

Với những chuyển động tích cực từ cơ sở và những chỉ đạo quyết liệt, bài bản của lãnh đạo tỉnh Thanh Hóa, mô hình chính quyền địa phương 2 cấp cùng tư duy phục vụ, kiến tạo đang dần phát huy hiệu quả thực chất, tạo niềm tin cho người dân và doanh nghiệp. Đây là tiền đề quan trọng để Thanh Hóa tiếp tục cải thiện môi trường đầu tư, nâng cao năng lực quản trị, khơi thông các nguồn lực và tạo động lực mới cho phát triển kinh tế - xã hội nhanh, bền vững.

TỪ BÓNG TỐI MA TÚY ĐẾN HÀNH TRÌNH HỒI SINH Ở MIỀN BIÊN VIÊN XỨ THANH:

Bài cuối: Đường về của những phạm người lầm lỡ

Ở nơi từng bị bao phủ bởi bóng tối ma túy, những mầm sống đang lặng lẽ vươn lên, đánh dấu một hành trình hồi sinh không dễ dàng nhưng đầy hy vọng.

Không đơn độc

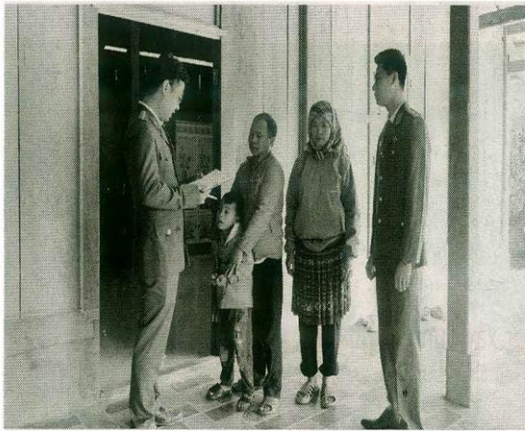
Hơ Văn Cường (SN 1980, bản Nàng 2, xã Mường Lý, tỉnh Thanh Hóa) trở lại bản sau những năm tháng chấp hành án. Ngày đầu tiên bước chân qua ngưỡng cửa căn nhà cũ, anh lặng lẽ đứng rất lâu, như để tin rằng mình vẫn còn một chốn để quay về. Người đàn ông này cho biết, năm 2008, đang học lớp 12 thì có người rủ sang Lào lấy ma túy về bán sẽ có nhiều tiền. Trong lúc khó khăn, vợ con ở nhà nheo nhóc đói khổ, anh quyết định đi một chuyến. Chuyến đầu tiên trên đường về đến bản Lát (xã Tam Chung) thì bị bắt.

“Lúc bị bắt tôi nghĩ đời mình coi như hết”, Hơ Văn Cường nói. Ra tù, anh được chính quyền địa phương, bộ đội biên phòng giới thiệu tham gia mô hình trồng cây sắn. Từng luống cây xanh dần lên, cũng là từng ngày anh gầy dựng lại niềm tin đã mất. Từ ngày trở về, Hơ Văn Cường là tấm gương làm kinh tế và cũng là người đi tuyên truyền cho bà con trong bản hiểu về pháp luật, không dính đến ma túy.

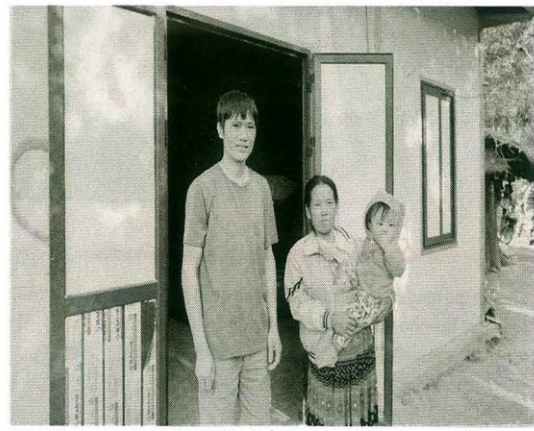
Thao Văn Pó (SN 1980, bản Pù Ngựa, xã Pù Nhi, tỉnh Thanh Hóa) cũng vướng lao lý vì mua bán ma túy. Pó lấy vợ là Hơ Thị Dợ rồi lần lượt sinh 6 đứa con. 8 nhân khẩu chen chúc nhau trong căn nhà cheo leo trên vách núi. Cái nghèo đẩy Pó đến con đường phạm tội. Sau 2 năm chấp hành án, ngày trở về, Pó được chính quyền địa phương đến động viên làm kinh tế để thoát nghèo. Ngoài được hỗ trợ bò giống, nhà Pó cũng được xét duyệt hỗ trợ làm nhà theo Chỉ thị 42 của Thủ tướng Chính phủ. Pó còn chủ động sang Sơn La làm thuê, làm mướn để mong thoát khỏi cuộc sống khó khăn.

Con bò giống nhà Pó được Đoàn Kinh tế Quốc phòng 5 hỗ trợ đã đẻ được một lứa, căn nhà được hỗ trợ cũng đang hoàn thiện. Hơ Thị Dợ, vợ Pó ghen ngào: “Nhờ Đảng và Nhà nước gia đình mới có nhà kiên cố, có bò sinh sản, vài năm nữa sẽ cố gắng thoát nghèo”.

Còn với Giàng A Dự (SN 1988, bản Ôn, xã Tam Chung) nghiện

Gia đình Hơ Văn Cường là một trong số ít của bản Nàng 1 đã thoát nghèo nhờ các chính sách nhân văn của Đảng, Nhà nước.

Giàng A Dự và vợ bên căn nhà được Bộ Công an hỗ trợ.

ma túy gần 20 năm nay. Vợ con lâm cảnh đói nghèo, nhưng Dự không sao cai được. Ngày nhà Dự được đưa vào danh sách hỗ trợ nhà ở từ Chương trình “Xóa nhà tạm, nhà dột nát” của Bộ Công an, Dự tự nguyện đi cai nghiện. Hơn một năm đi cai nghiện, giờ đây Giàng A Dự đã trở về, quyết tâm thoát nghèo. “Có nhà rồi mình không thể sống buông thả nữa”, Dự nói.

Không phải ai trở về cũng dễ dàng hòa nhập. Ở các xã biên giới, nhiều người sau cai nghiện, sau chấp hành án từng đứng trước ngã rẽ nghiệt ngã: hoặc quay lại lối cũ, hoặc chấp nhận bị đẩy ra bên lề cuộc sống. Thế nhưng, ngay khi họ trở về đã được lực lượng Công an xã bám địa bàn, thường xuyên gặp gỡ, theo dõi, kịp thời tháo gỡ khó khăn, được “trao cần câu” để làm lại cuộc đời. Nhà nước triển khai các chương trình hỗ trợ sinh kế, xóa nhà tạm, nhà dột nát; các mô hình “cảm hóa, giáo dục, giúp đỡ người lầm lỗi tái hòa nhập cộng đồng” được triển khai đến tận thôn bản.

Cánh tay nối dài của hy vọng

Vùng biên giới từng là “điểm nóng” về ma túy, nơi không ít phạm người bị cuốn vào vòng xoáy nghiện ngập, phạm pháp. Nhưng hôm nay, trên những sườn núi cheo leo ấy, nhiều căn nhà mới đã mọc lên, đàn gia súc sinh sôi, tiếng trẻ con ríu rít gọi nhau đến lớp. Đằng sau sự đổi thay đó là hành trình bền bỉ của chính quyền, lực lượng công an, bộ đội biên phòng trong việc cảm hóa, giúp đỡ những người lầm lỗi trở về với cuộc sống lương thiện.

Bóng ma của cái chết trắng đang dần rời xa bản làng. Những nỗi buồn do ma túy và hủ tục lạc hậu gây nên đang lùi lại phía sau. Những nụ cười đã bắt đầu trở lại trên vùng đất khó. Người dân chăm lo phát triển kinh tế, xây dựng các mô hình trồng sắn và các mô hình chăn nuôi hiệu quả. Sự thay đổi dễ nhận thấy nhất là những đứa trẻ. Con của những người từng lầm lỗi nay đã được đến trường đều đặn. Nhiều em không còn nỗi lo bữa đói bữa no, không còn chứng kiến cảnh cha mẹ vật vã vì ma túy.

Nhà Hơ Văn Cường giờ đây đã là một trong số ít hộ ở bản Nàng 2 thoát nghèo, mỗi năm còn thu

Gia đình Thao Văn Pó được Đoàn Kinh tế Quốc phòng 5 hỗ trợ bò sinh sản.

Thiếu tá Vũ Văn Tiên, Phó Đồn trưởng Đồn Biên phòng Tam Chung chia sẻ: “Nhiều người từng nghiện ma túy, từng chấp hành án sau khi trở về được tạo điều kiện vay vốn, được cấp con giống; được cán bộ biên phòng cầm tay chỉ việc. Nhiều gia đình được hỗ trợ làm nhà theo các chương trình của Chính phủ, của Bộ Công an. Có người ban đầu còn e dè, mặc cảm, nhưng khi có việc làm, có thu nhập, họ dần đứng vững. Muốn đẩy lùi ma túy thì không thể chỉ bắt và xử lý. Quan trọng là giúp họ có việc làm, có niềm tin để không quay lại con đường cũ”.

nhập hàng chục triệu đồng từ cây sắn, cây luống, trong nhà có 10 con cả bò, lợn. Con trai út nhà Hơ Văn Cường đang học lớp 7. Anh bảo, phải cho học hết lớp 12 rồi xuống miền xuôi đi học lên nữa. “Phải cho nó đi học để không khổ như mình”, Hơ Văn Cường bộc bạch.

Với Thao Văn Pó, ngày anh mãn hạn tù cũng là ngày con trai út vào lớp 1. Pó đưa con đến lớp, quyết tâm phải cho con trai Thao Huy

Thám biết chữ, không để mù chữ như bố mẹ và mấy đứa chị.

Trường hợp Thảo A P. từng có bố nghiện rồi bị lôi kéo đi vận chuyển ma túy. Ngày bố bị bắt, mẹ em bỏ đi làm xa, để lại em cùng em gái nhỏ. Từ khi được nhận làm “con nuôi” của Đồn Biên phòng, P. được hỗ trợ quần áo, sách vở. Từ những em nhỏ như P., tương lai của bản làng dường như sáng hơn. Trẻ em biết nói “không” với ma túy, với cái nghèo, với sự mù chữ – đó là thắng lợi lớn nhất của cuộc chiến này.

Trưởng bản Pù Ngùa (xã Pù Nhi) Thao Văn Sinh khẳng định, khi có sinh kế ổn định và được cộng đồng đón nhận, nhiều người từng nghiện, từng chấp hành án đã vươn lên làm ăn hiệu quả, trở thành hạt nhân tích cực trong phong trào bảo vệ đường biên, cột mốc. Không ít người tự nguyện tham gia tố giác tội phạm, vận động người thân tránh xa ma túy. “Không cho họ cơ hội thì họ dễ quay lại con đường cũ lắm. Khi dân có cái ăn, cái mặc, con cháu được đi học, thì ma túy không còn chỗ chen vào”, Trưởng bản Pù Ngùa Thao Văn Sinh nói.

Giữa những vách đá dựng đứng và lớp sương mù dày đặc nơi vùng biên, cuộc chiến chống ma túy chưa bao giờ ngơi nghỉ. Sau cổng trời phủ mây trắng, nơi những con đường đất nối tiếp nhau trườn qua các triền núi, từng bước chân của biên phòng, công an, bộ đội vẫn in hằn dấu vết của sự kiên trì, dũng cảm. Đó không chỉ là cuộc chiến với tội phạm mà phía sau là cuộc chiến dai dẳng kéo một con người trở về với cuộc sống lương thiện; là hành trình giúp một bản nghèo thoát khỏi bóng ma nghiện ngập; là những nỗ lực lặng thầm để những

người lầm lỡ một lần nữa được đứng vào hàng ngũ của cộng đồng.

Hành trình hồi sinh nơi phen giàu Tổ quốc không rực rỡ, không ồn ào. Đó là ánh sáng từ bếp lửa ấm trong mỗi mái nhà, từ nụ cười của đứa trẻ đến lớp đúng giờ, từ đôi bàn tay chai sạn của người từng lầm lỡ đang cần mẫn lao động. Mỗi mái nhà sáng đèn, mỗi lớp học rộn tiếng học bài là minh chứng cho một hành trình chưa bao giờ ngừng nghỉ, hành trình đánh đổi bằng cả nước mắt và niềm tin để vùng biên thật sự bình yên.

NGUYỄN THUỖ

THANH HÓA: Áp KPI đối với công chức, viên chức

Theo báo cáo của Thường trực HĐND tỉnh Thanh Hóa đã chỉ ra rằng: “Một số cơ quan, đơn vị chưa nhận thức đúng, nghiêm túc về trách nhiệm trong việc thực hiện các kết luận sau giám sát của HĐND tỉnh và các Ban của HĐND, do đó kết quả thực hiện còn hạn chế”. Bắt đầu từ năm 2026, tỉnh Thanh Hóa sẽ đánh giá cán bộ bằng kết quả thực hiện công việc theo bộ tiêu chí đánh giá KPI.

Giải quyết đơn thư còn hình thức

Báo cáo tổng kết của Thường trực HĐND tỉnh Thanh Hóa cho thấy: Trong năm 2025, HĐND tỉnh đã tổ chức 54 hội nghị tiếp xúc cử tri, thu nhận 139 ý kiến, kiến nghị mang tính bức thiết. Cùng với đó, các cơ quan chức năng xử lý 149 đơn khiếu nại, tố cáo, kiến nghị phản ánh trực tiếp của công dân. Tính đến hết năm 2025, tổng cộng 81 đơn đã được chuyển đến UBND tỉnh và các sở, ngành có thẩm quyền để giải quyết. Trong đó, các cơ quan chức năng mới hoàn thành việc giải quyết 49 đơn, đạt tỷ lệ 60,49%. Như vậy, còn tới 32 đơn khiếu nại, tố cáo, chiếm 39% của cử tri, trong đó có những vấn đề liên quan đến quyền lợi sạt sườn của người dân chưa được giải quyết.

Tìm hiểu của phóng viên cho thấy, nổi cộm là các kiến nghị về đầu tư kết cấu hạ tầng. Bà Tạ Thị Yến - trú xã Cẩm Tú có ý kiến về tình trạng xuống cấp của tuyến đường từ ngã ba Bưu điện văn hóa xã đi Ngã Dạ thôn Giang Sơn, xã Cẩm Giang (cũ) khiến đời sống người dân gặp nhiều khó khăn. Bà Yến nói: “Đây là tuyến đường giao thương chính, hư hỏng nặng, ảnh hưởng lớn đến việc đi lại và vận chuyển nông sản của bà con. Chúng tôi đề nghị chính quyền xem xét đưa vào danh mục đầu tư công để sớm nâng cấp, đảm bảo an toàn giao thông”.

Đánh giá của Thường trực HĐND tỉnh khẳng định rằng: Sự thiếu dứt điểm trong giải quyết đơn thư cho thấy một thực trạng đáng báo động: “Một số cơ quan, đơn vị chưa nhận thức đúng, nghiêm túc về trách nhiệm trong việc thực hiện các kết luận sau giám sát của HĐND tỉnh và các ban của HĐND, do đó kết quả thực hiện còn hạn chế”. Sự thiếu nghiêm túc này thể hiện rõ qua các trường hợp giải quyết “hình thức”. Đơn thư đã được HĐND tỉnh chuyển đến, kèm theo yêu cầu giải quyết triệt để (sau giám sát). Tuy nhiên, một số cơ quan chỉ gửi lại văn bản trả lời mang tính chất đối phó, giải thích quy trình mà không đưa ra giải pháp cuối cùng.

Áp KPI để minh bạch hiệu quả công việc

Từ những phân tích ở phần trên, để hoàn thành các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2026-2030, chứng minh hiệu quả của bộ máy hành

chính đã được sắp xếp tinh gọn, tỉnh Thanh Hóa đang từng bước lượng hoá công việc đối với cấp sở, ngành và chính quyền cấp xã, phường. Cụ thể, Thanh Hóa đề ra các giải pháp mang tính đột phá về quản trị. Về việc này, ông Nguyễn Hoài Anh - Chủ tịch UBND tỉnh Thanh Hóa nhấn mạnh: Trong nhiệm kỳ 2025-2030, tỉnh sẽ đẩy mạnh cải cách hành chính và thực hiện công tác cán bộ một cách bài bản, khoa học nhằm phát huy tính hiệu quả. Tiếp tục rà soát lại công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí, luân chuyển, điều động, trong đó có việc bố trí, sắp xếp lại cán bộ, công chức cấp xã.

Đặc biệt, bắt đầu từ năm 2026, tỉnh Thanh Hóa sẽ triển khai thực hiện đánh giá cán bộ bằng kết quả thực hiện công việc theo bộ tiêu chí đánh giá KPI. Sẽ lượng hóa tối đa công việc cho đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức nhằm định lượng, minh bạch hơn trong công việc của từng vị trí việc làm, đáp ứng yêu cầu đặt ra, bảo đảm “rõ người, rõ việc, rõ thời gian, rõ kết quả”, hướng tới chuyên nghiệp hóa đội ngũ công chức, viên chức. Ban Tổ chức Tỉnh ủy và Sở Nội vụ sẽ phối hợp chặt chẽ để tinh gọn, rà soát tổng thể cán bộ, công chức, viên chức trong hệ thống chính trị, kể cả cán bộ của Đảng đoàn và chính quyền.

Cùng với cải cách hành chính, tỉnh tập trung toàn lực vào các lĩnh vực tăng trưởng trọng điểm nhằm tạo đột phá kinh tế - xã hội, thúc đẩy các lĩnh vực tăng trưởng mũi nhọn, các dự án trọng điểm, góp phần thúc đẩy đột phá nền kinh tế. Về các dự án trọng điểm, tỉnh tập trung đẩy nhanh tiến độ thực hiện các dự án hạ tầng giao thông, bao gồm cả đường bộ, đường sắt và hạ tầng năng lượng.

Đối với các dự án đầu tư lớn, trọng điểm cần chỉ đạo tập trung thực hiện các bước về chuẩn bị đầu tư, thủ tục chuẩn bị đầu tư ngay từ thời điểm này để rút ngắn thời gian thực hiện dự án, nhất là dự án Nhà máy lọc hóa dầu Nghi Sơn giai đoạn 2, các Nhà máy điện LNG theo Quy hoạch điện 8 điều chỉnh, các dự án sản xuất vật liệu, dự án cơ khí, công nghiệp chế biến, chế tạo; thu hút các dự án chế biến nông sản sâu ở các địa phương.

Trong lĩnh vực dịch vụ - du lịch, sẽ rà soát lại chuỗi logistics; xây dựng đề án phát triển du lịch Thanh Hóa đến năm 2030, tầm nhìn 2035; phát triển hệ thống tour - tuyến, đa dạng hóa sản phẩm du lịch, nâng cao doanh thu vận tải và du lịch hàng không. Lĩnh vực nông nghiệp sẽ rà soát chính sách, ưu tiên các sản phẩm có lợi thế, giá trị gia tăng cao; tập trung lĩnh vực lâm nghiệp, giống cây trồng, OCOP và chế biến sâu. Đồng thời, bảo đảm an sinh xã hội, nâng cao chất lượng giáo dục - y tế - khoa học công nghệ. Hy vọng, sự quyết liệt này của tỉnh Thanh Hóa sẽ mang lại kết quả thực sự rõ ràng trong năm 2026 và những năm tiếp theo để đạt được những mục tiêu lớn mà đại hội Đảng bộ tỉnh nhiệm kỳ 2025-2030 đã đề ra.

Anh Tuấn

THANH HÓA:

Hiện thực hóa giấc mơ an cư cho người nghèo

Sau hàng chục năm sống trong căn nhà dột nát, tạm bợ, nhiều gia đình đã được sum vầy trong căn nhà kiên cố. Với những phận người nghèo khó, đó không chỉ là một ngôi nhà mới, đó là cả một giấc mơ nửa đời nay mới thành hiện thực.

Từ những căn nhà nát đến giấc mơ an cư

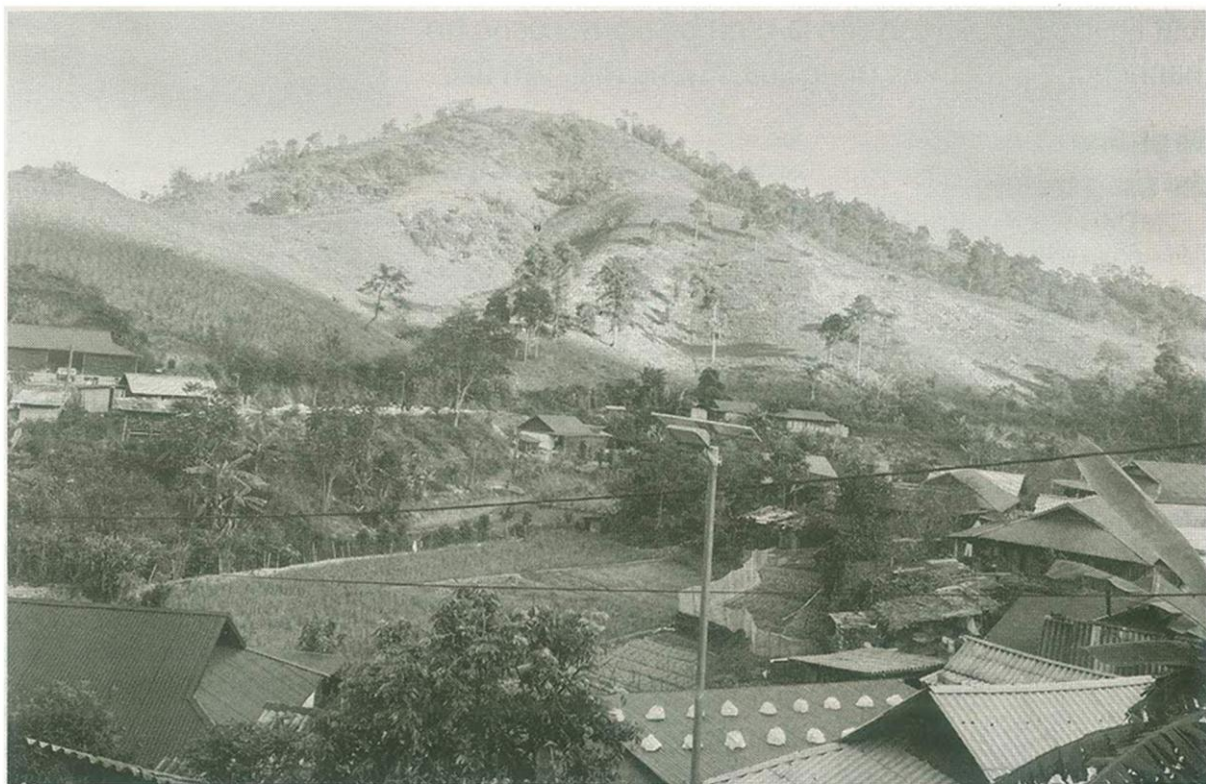
Những ngày cuối năm, khi gió mùa đông bắc tràn về mang theo cái rét cắt da nơi vùng cao biên giới Thanh Hóa, nhiều bản làng bỗng sáng lên bởi màu sơn, mái ngói, mái tôn mới. Giữa đại ngàn heo hút, những căn nhà kiên cố vừa hoàn thành mang theo hơi ấm của mùa Xuân sớm. Với hàng nghìn hộ nghèo, hộ có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, Chỉ thị 22 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thanh Hóa về xóa nhà tạm, nhà dột nát không chỉ là một chủ trương lớn, mà còn hiện thực hóa khát vọng của bao phận người suốt nhiều đời sống trong căn nhà tạm bợ.

Gia đình ông Phàng A Mai (80 tuổi, người Mông) và bà Sùng Thị

Dợ (75 tuổi, ở bản Ôn, xã Tam Chung) được xem là hộ nghèo bền vững của bản. 8 khẩu với 3 thế hệ sống trong căn nhà gỗ lợp lá đã mục nát theo thời gian. Mỗi mùa mưa, nước chảy thành dòng trong nhà; mỗi đợt gió mạnh, vách nửa rung lên bần bật. Những đêm đông, người lớn trẻ nhỏ co ro bên bếp lửa và hơn hết là nỗi lo sập nhà luôn ám ảnh.

Được hỗ trợ 80 triệu đồng từ chương trình xóa nhà tạm cùng với nhân công lao động của chính quyền, bộ đội biên phòng, gia đình ông Mai đã có căn nhà gỗ rộng 80m². Vậy là gần hết đời người, ước mơ có nhà của người đàn ông này mới trở thành hiện thực.

Gia đình chị Ngân Thị Tơ (40 tuổi, dân tộc Thái, bản Nàng 1, xã Mường Lý) cũng trong hoàn cảnh

Nhiều căn nhà kiên cố ở bản Muống (xã Mường Lý) với những mái tôn xanh, đỏ mới được Nhà nước hỗ trợ xây dựng.

hàng chục năm sống trong nhà tạm với mấy tấm ván ghép, mái lợp fibro xi măng đã mục nát. Mỗi mùa mưa đến, cả nhà phải đặt xô chậu hứng nước, trẻ con co ro nép vào một góc để tránh gió lùa.

Sinh ra trong nghèo khó, căn nhà xập xệ kê ở bìa rừng chỉ chục đồ sập mỗi khi mùa mưa lũ về. Đẳng đẳng suốt mấy chục năm, vợ chồng chị Tư không thể nào thực hiện được việc xây một căn nhà kiên cố.

Mong muốn có một mái nhà vững chãi để “an cư” cứ thế theo chị suốt nhiều năm, nhưng cái nghèo đeo bám. Gia đình chỉ trông vào nương rẫy, bữa đủ bữa thiếu, con cái đến tuổi đi học, chuyện dành dụm tiền xây nhà với chị dường như quá xa vời.

Năm 2025, gia đình chị Tư được hỗ trợ tiền từ chương trình xóa nhà tạm, vay mượn thêm họ hàng, rồi tiếp cận nguồn vốn ngân hàng chính sách, chị gom góp từng đồng để dựng nên căn nhà trị giá hơn 300 triệu đồng.

“Có nợ thì cũng lo, nhưng có nhà rồi là thấy yên tâm. Mưa gió không sợ nữa, con cái có chỗ học hành, ngủ nghỉ đàng hoàng”, chị nói, mắt ánh lên niềm vui giản dị. Giấc mơ an cư tưởng chừng xa vời ấy đã kéo dài suốt nửa đời người.

Rời bản Nàng, chúng tôi theo chân cán bộ xã vượt những con dốc quanh co để lên bản Muống (xã Mường Lý), nơi 100% cư dân là người Mông sinh sống. Bản nằm cheo leo trên đỉnh núi, càng lên cao gió càng lạnh, sương phủ kín

Ngày 30/3/2024, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thanh Hóa đã ban hành Chỉ thị số 22-CT/TU về Cuộc vận động hỗ trợ xây dựng nhà ở cho hộ nghèo, hộ gia đình chính sách, hộ còn khó khăn về nhà ở trên địa bàn tỉnh trong 2 năm 2024 - 2025. Tháng 8/2025, Thanh Hóa đã hỗ trợ, trợ giúp 14.780 hộ xây dựng, sửa chữa xong nhà ở, hoàn thành chương trình “xóa nhà tạm, nhà dột nát”.

lối đi.

Giữa sườn núi là căn nhà gỗ mới sơn màu nâu vàng của vợ chồng Hoàng Seo Đế (32 tuổi) và Giàng Thị Tùng (29 tuổi). Sáu đứa trẻ quần quýt quanh mẹ, đôi mắt tròn xoe nhìn khách lạ.

“Trước đây, cả nhà chỉ có căn nhà gỗ tạm bợ, mưa gió là ướt hết. Nay được hỗ trợ, tận dụng lại gỗ cũ, sơn sửa thêm, cũng có căn nhà đàng hoàng để ở”, Đế nói. Dù cuộc sống còn bộn bề khó khăn, nhưng với họ, có mái nhà vững chãi đã là niềm hạnh phúc lớn.

Theo Trưởng bản Hoàng Seo Di, bản Muống có 105 hộ thì tới 85 hộ nghèo. Đất đai dốc, bạc màu, cây trồng kém hiệu quả, sinh kế của người dân vẫn là bài toán nan giải. “Nhà ở đã ổn hơn, nhưng cái khó bây giờ là làm sao để bà con có kế sinh nhai lâu dài”, ông nói.

Chủ trương nhân văn

Sau gần một năm cai nghiện trở về, anh Phạm Bá Khánh (SN 1986, bản Nàng 1, xã Mường Lý) đối diện với cuộc sống nghèo khó, tài

sản duy nhất của gia đình vẫn là căn nhà xiêu vẹo và ánh nhìn dè dặt của bà con.

Nhưng Khánh không bị “bỏ lại phía sau”, chính quyền sau khi rà soát đã đưa hộ gia đình anh vào danh sách được hỗ trợ xây nhà. Ngày khởi công, người đàn ông này đứng lặng rất lâu trước mảnh đất trống. “Tôi chưa bao giờ nghĩ Nhà nước lại quan tâm đến mình như thế”, anh nói. Căn nhà được hỗ trợ kinh phí, cộng thêm ngày công của bộ đội biên phòng, công an xã, đoàn thể và bà con trong bản.

Chỉ sau vài tháng, căn nhà mới đã hoàn thiện. Tường gạch vững chãi, mái ngói chắc chắn, nền lát gạch phẳng phiu. Với nhiều người, đó là điều bình thường, nhưng với gia đình anh, đó là cả một cuộc đời đổi khác. “Có nhà rồi, vợ chồng tôi chỉ mong làm ăn tử tế, nuôi con nên người, không phụ sự quan tâm của chính quyền và bà con”, Khánh nói.

Không chỉ Khánh, ở bản Pù Ngùa, anh Thao Văn Pó (SN

1980) - người đàn ông từng lầm lỡ khi mang bản án mua bán ma túy. Sau khi trở về, nhà Pó cũng được đưa vào diện hỗ trợ xây nhà theo Chỉ thị 22.

Danh sách hỗ trợ được rà soát kỹ lưỡng, không chỉ nhìn vào quá khứ, chính quyền địa phương và lực lượng chức năng nhìn vào quyết tâm hoàn lương, ý chí làm lại cuộc đời của từng người. Câu chuyện của Khánh hay Pó là câu chuyện chung của nhiều trường hợp bước ra khỏi con đường lầm lỗi được Nhà nước quan tâm, hỗ trợ làm lại cuộc đời.

Trước khi Chỉ thị 22 được triển khai, hàng nghìn hộ nghèo ở Thanh Hóa - đặc biệt tại các xã miền núi như Tam Chung, Trung Lý, Mường Chanh, Mùa Xuân, Xía Nọi... vẫn đang sống trong những căn nhà tạm bợ, xuống cấp nghiêm trọng. Nhà không chỉ là nơi ở, mà còn là nỗi lo thường trực, là nỗi bất an kéo dài qua nhiều thế hệ.

Chỉ thị 22 ra đời như một “cú hích” mạnh mẽ, thể hiện quyết tâm chính trị cao của tỉnh Thanh Hóa trong việc bảo đảm an sinh xã hội, chăm lo đời sống cho người nghèo. Không dừng lại ở những khẩu hiệu, chủ trương này nhanh chóng được cụ thể hóa bằng kế hoạch, lộ trình và sự vào cuộc đồng bộ của cả hệ thống chính trị. Từng căn nhà tạm được rà soát, từng hộ nghèo được “điểm danh” chính

xác. Việc hỗ trợ được triển khai công khai, minh bạch, tránh trùng lặp, tránh hình thức.

Không dừng lại ở hỗ trợ kinh phí, Chỉ thị còn huy động sức mạnh tổng hợp từ các nguồn lực xã hội: Doanh nghiệp, tổ chức đoàn thể, lực lượng vũ trang và chính cộng đồng dân cư. Tại nhiều địa phương, hình ảnh cán bộ xã, chiến sĩ bộ đội biên phòng, đoàn viên thanh niên trực tiếp vận chuyển vật liệu, đào móng, dựng nhà đã trở nên quen thuộc. Những ngôi nhà mới không chỉ được xây bằng xi măng, gạch đá, mà còn được dựng lên bằng nghĩa tình, trách nhiệm và sự sẻ chia.

An cư - Nền móng của sự hồi sinh

Ông Phạm Văn Sơn, Bí thư Đảng ủy xã Mường Lý, cho biết địa phương hiện có 57% hộ nghèo. Dù tỉ lệ này giảm dần qua từng năm, đời sống người dân vẫn chật vật, nhất là ở các bản vùng sâu, nơi đường sá cách trở và thu nhập chủ yếu dựa vào nương rẫy. Trong giai đoạn 2024 - 2025, toàn xã có 131 hộ được hỗ trợ xây dựng nhà ở theo Chỉ thị 22 của Tỉnh ủy Thanh Hóa và Chương trình Mục tiêu quốc gia giảm nghèo.

“Địa bàn xa xôi, vật liệu khan hiếm, giá cao, thiếu lao động là những khó khăn lớn. Nhưng với sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị,

các đoàn thể và người dân, 100% nhà ở đã hoàn thành đúng tiến độ, các hộ đều đã dọn vào ở, tạo nền tảng để ổn định cuộc sống”, ông Sơn cho biết.

Ông Bùi Thanh Linh, Phó Chủ tịch UBND xã Pù Nhi, tỉnh Thanh Hóa, chia sẻ: “Việc hỗ trợ nhà ở cho người nghèo, nhất là các gia đình vùng sâu, vùng xa, biên giới, không chỉ giải quyết chỗ ở, mà còn là giải pháp căn cơ để ổn định cuộc sống, phòng ngừa tái phạm, tái nghiện. Khi có mái ấm ổn định, người dân mới yên tâm làm ăn, mới có động lực vươn lên. Đặc biệt với những người từng lầm lỗi, đó là sự ghi nhận và niềm tin rất lớn”.

Thực tế cho thấy, nhiều hộ sau khi được hỗ trợ nhà ở đã chủ động phát triển kinh tế: Nuôi gia súc, trồng cây ăn quả, đi làm thuê ổn định. Con cái họ được đến trường đầy đủ hơn, không còn cảnh bỏ học theo bố mẹ mưu sinh. Mái nhà vững chắc đã trở

thành điểm tựa cho sự hồi sinh của cả một gia đình.

Khói bếp lam chiều bay lên từ những ngôi nhà mới xây, hòa vào sương núi bàng lãng. Trong căn nhà vừa hoàn thiện, anh Khánh treo cuốn lịch mới, cẩn thận lau lại bàn thờ tổ tiên. “Tết này, tôi có thể ngẩng đầu mời họ hàng đến nhà, không còn xấu hổ nữa”, anh cười hiền. Còn trên đỉnh núi cao, gia đình ông Phàng A Mai cũng đang làm giấy bản (một phong tục của người Mông) để đón Tết. Mùi thơm đặc trưng, mộc mạc của các nguyên liệu làm giấy bản ấm áp cả bản làng.

Giữa miền núi biên giới còn nhiều gian khó, mỗi căn nhà kiên cố được dựng lên không chỉ là một công trình xây dựng, mà là minh chứng sống động cho chính sách nhân văn của Nhà nước, cho thông điệp không ai bị bỏ lại phía sau.

NGUYỄN THÙY

Sự việc sổ đỏ nghi vấn bị cấp chồng chéo tại Thanh Hóa: UBND xã Vạn Xuân cho biết đang phối hợp giải quyết

Mới đây, Báo PLVN nhận được đơn của ông Lê Đình Toán (ngụ thôn Cang Khèn, xã Vạn Xuân, tỉnh Thanh Hóa), phản ánh việc gia đình

ông bị cấp sổ đỏ chồng chéo nhưng chưa được cơ quan thẩm quyền giải quyết dứt điểm.

Ông Lê Đình Toán (trái) trình bày sự việc. (Ảnh: Trung Thứ)

Theo đó, năm 1995, nhà ông Toán được cấp Sổ đỏ G139540, tờ bản đồ số 9, thửa đất 151, diện tích 400m² đất ở. Thửa đất này nhà ông Toán sử dụng ổn định từ đó đến nay, không xảy ra tranh chấp.

Đến 2017, vợ chồng một người khác được cấp sổ đỏ với thửa đất 844, tờ bản đồ 161, nhưng ông Toán cho rằng diện tích đất ghi trong sổ đỏ nhà hàng xóm lại chồng lấn lên thửa đất nhà ông. Sự việc sau đó đã làm phát sinh mâu thuẫn giữa hai gia đình.

Tháng 9/2024, ông Toán gửi đơn đến Chủ tịch UBND huyện Thường Xuân (cũ), đề nghị xem xét, làm rõ việc cấp sổ đỏ có dấu hiệu chồng chéo. Đơn được Chủ tịch UBND huyện chỉ đạo Phòng TN&MT (cũ) kiểm tra, xử lý. Tuy nhiên, ông Toán cho rằng sau một thời gian dài không nhận được văn bản trả lời hay kết quả giải quyết chính thức nào.

Ngày 5/9/2025, ông Toán tiếp tục gửi đơn đến UBND xã Vạn Xuân. Ngày 16/9/2025, UBND xã có Thông báo số 67/TB-UBND, cho biết đơn đủ điều kiện để được thụ lý. Đến ngày 4/11/2025, UBND xã có Thông báo 109/TB-UBND, thu hồi hủy bỏ Thông báo 67/TB-UBND, vì “việc tiếp nhận, thụ lý đơn khiếu nại của ông Toán không đúng quy định về thời hiệu và thẩm quyền”.

Theo Thông báo 109, căn cứ khoản 2 Điều 9 Luật Khiếu nại, thời hiệu khiếu nại là 90 ngày kể từ ngày người khiếu nại nhận được hoặc biết được quyết định hành chính, hành vi hành chính. Trong khi đó, sổ đỏ cấp cho vợ chồng nhà hàng xóm từ 2017. Ông Toán thực hiện khiếu nại lần đầu vào tháng 9/2024, đến 30/6/2025 vẫn chưa được giải quyết nhưng không tiếp tục khiếu nại lần hai lên cơ quan có thẩm quyền cao hơn. Vì vậy, đơn của ông Toán không tiếp tục được xem xét ở cấp xã.

Ông Toán cho rằng cách giải quyết như trên là chưa thuyết phục, vì việc cấp sổ đỏ có dấu hiệu chòng chéo xuất phát và khi phát hiện sai sót, ông đã chủ động gửi đơn khiếu nại đến cơ quan thẩm quyền từ 2024 nhưng không được giải quyết đúng thời hạn. “Tôi không được trả lời, không được hướng dẫn cụ thể. Chờ đến khi sáp nhập đơn vị hành chính, tôi chỉ còn biết gửi đơn lên chính quyền cơ sở để mong được tháo gỡ”, ông Toán nói.

Trả lời PV Báo PLVN, bà Vũ Thị Thu Phương, Chủ tịch UBND xã Vạn Xuân cho hay, sự việc này, xã đã có văn bản gửi sang Văn phòng đăng ký đất đai để rà soát và sẽ có phương án giải quyết dứt điểm, đúng quy định của pháp luật và bảo đảm quyền lợi cho công dân.

Gia Hải - Trung Thứ

III. PHÁP LUẬT:

Vợ chồng Vi “ngộ” đã trốn thuế như thế nào?

Việc cố tình hạ giá hợp đồng mua bán nhà đất để trốn nghĩa vụ tài chính với Nhà nước không phải là thủ đoạn mới. Tuy nhiên, vụ án trốn thuế xảy ra tại phường Hạc Thành, tỉnh Thanh Hóa, liên quan đến Nguyễn Văn Vi (thường gọi là Vi “ngộ”) và vợ là Phạm Thị Hương Giang cho Đảng sau bản hợp đồng chuyển nhượng ghi giá chưa đầy 4 tỷ đồng là một giao dịch thực tế lên tới 13 tỷ đồng, cùng hàng loạt hành vi che giấu nhằm qua mặt cơ quan quản lý thuế.

Theo tài liệu điều tra, khoảng cuối tháng 6/2024, vợ chồng Nguyễn Văn Vi, sinh năm 1981, và Phạm Thị Hương Giang, sinh năm 1980, cùng trú tại số nhà 130 đường Đào Duy Từ, phường Hạc Thành, tỉnh Thanh Hóa, đã thỏa thuận mua lại căn nhà số 136 Đào Duy Từ của ông Nguyễn Thế Thuật, sinh năm 1963, trú tại phường Quảng Phú, tỉnh Thanh Hóa.

Với tội danh “Đưa hối lộ”, Nguyễn Văn Vi bị xử 3 năm tù giam.

Giá chuyển nhượng thực tế được các bên thống nhất bằng lời nói là 13.000.000.000 đồng. Theo thỏa thuận miệng, toàn bộ số tiền này sẽ được chuyển vào tài khoản người thân của ông Thuật, đổi lại vợ chồng Giang – Vi chịu trách nhiệm nộp thuế thu nhập cá nhân, lệ phí trước bạ phát sinh từ việc chuyển nhượng. Điều đáng nói, nội dung thỏa thuận quan trọng này không được ghi nhận trong hợp đồng công chứng.

Trước thời điểm ký kết, vợ chồng Giang – Vi đã bàn bạc, thống nhất với nhau việc ghi giá mua bán trong hợp đồng theo khung giá Nhà nước quy định, nhằm giảm tối đa nghĩa vụ tài chính. Do bận việc, Giang nhờ bố đẻ là ông Phạm Văn Năm, sinh năm 1953, trú tại phường Hạc Thành, tỉnh Thanh Hóa, đứng ra liên hệ làm thủ tục công chứng. Thông qua mối quan hệ quen biết trong quá trình gửi tiền tại Ngân hàng ACB chi nhánh Thanh Hóa, ông Năm đã nhờ Trịnh Thị Ngọc Hà, sinh năm 1989, là nhân viên ngân hàng, liên hệ văn phòng công chứng để soạn thảo hợp đồng mua bán nhà số 136 Đào Duy Từ. Ngay từ đầu, ông Năm và Giang đều thống nhất yêu cầu để

giá mua bán trong hợp đồng theo khung giá Nhà nước. Sau khi tiếp nhận thông tin, Hà đã liên hệ Văn phòng công chứng Nguyễn Anh Tuấn, tại phường Hạc Thành, tỉnh Thanh Hóa, đề nghị công chứng viên Nguyễn Thị Vân Trang soạn thảo hợp đồng. Căn cứ bảng khung giá đất Nhà nước tại thời điểm năm 2024, hợp đồng chuyển nhượng được lập với giá 3.750.000.000 đồng và hện ngày 26/6/2024 tiến hành ký kết. Sáng cùng ngày, do bận việc, Giang đề nghị công chứng viên đến ký hợp đồng tại nhà ông Năm. Có mặt tại đây gồm đầy đủ các bên mua, bên bán và người thân. Dù biết rõ giá trị giao dịch thực tế là 13 tỷ đồng, nhưng tất cả vẫn ký vào hợp đồng thể hiện giá chuyển nhượng thấp hơn rất nhiều so với thực tế.

Trước khi ký hợp đồng, do tài khoản ngân hàng của Giang gặp trục trặc, các bên đã cùng đến Ngân hàng ACB chi nhánh Thanh Hóa để thực hiện chuyển tiền. Theo yêu cầu của bên bán, Giang sử dụng tài khoản cá nhân chuyển đủ 13 tỷ đồng vào tài khoản của người thân ông Thuật, với nội dung “chuyển tiền mua nhà”. Chỉ sau khi xác nhận đã nhận đủ tiền, các bên mới quay lại nhà ông Năm để hoàn tất việc ký hợp đồng chuyển nhượng với giá ghi trên giấy tờ là 3.750.000.000 đồng. Công chứng viên đã chuẩn bị đầy đủ 4 bản hợp đồng, các bên ký tên, điểm chỉ, ký nháy từng trang theo đúng trình tự pháp luật.

Sau khi hợp đồng được công chứng, Giang tiếp tục nhờ ông Năm đại diện đi làm thủ tục đăng ký biến động tài sản, kê khai thuế thu nhập cá nhân và lệ phí trước bạ. Căn cứ giá trị chuyển nhượng ghi trong hợp đồng, vợ chồng Giang – Vi chỉ nộp 75.000.000 đồng tiền thuế thu nhập cá nhân và 18.750.000 đồng lệ phí trước bạ. Ngày 8/7/2024, Văn phòng đăng ký đất đai đã hoàn tất việc sang tên quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền với đất tại số nhà 136 Đào Duy Từ cho vợ chồng Nguyễn Văn Vi – Phạm Thị Hương Giang.

Quá trình điều tra, căn cứ kết luận giám định của cơ quan Thuế tỉnh Thanh Hóa, xác định rõ hành vi sử dụng chứng từ, tài liệu không phản ánh đúng bản chất giao dịch, làm sai lệch giá trị chuyển nhượng nhằm xác định sai số tiền thuế phải nộp. Cụ thể, số tiền lệ phí trước bạ bị trốn là 46.250.000 đồng; số tiền thuế thu nhập cá nhân bị trốn là 185.000.000 đồng. Tổng số tiền trốn nghĩa vụ tài chính với Nhà nước lên tới 231.250.000 đồng. Quá trình điều tra, Phạm Thị Hương Giang đã nộp lại toàn bộ số tiền trên cho cơ quan chức năng để khắc phục hậu quả. Với hành vi nêu trên, vừa qua, Hội đồng xét xử Tòa án nhân dân tỉnh Thanh Hóa đã tuyên phạt bị cáo Nguyễn Văn Vi 6 tháng tù giam. Đồng thời, 2 bị

cáo là Phạm Thị Hương Giang và Nguyễn Thế Thuận mỗi người bị phạt tiền 100 triệu đồng.

Điều đáng chú ý, Nguyễn Văn Vi không phải là cái tên xa lạ với các cơ quan tiến hành tố tụng, bởi Vi từng nhiều lần vi phạm pháp luật. Từ các hành vi cố ý gây thương tích, gây rối trật tự công cộng khi còn rất trẻ, đến các bản án tù về tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc, Vi “ngộ” từng phải chấp hành mức án tổng hợp lên tới 6 năm 9 tháng tù. Gần đây nhất, Vy tiếp tục bị khởi tố về các tội “Đưa hối lộ” và “Vi phạm quy định về kế toán gây hậu quả nghiêm trọng”.

Vụ án của vợ chồng Vi “ngộ” là minh chứng rõ nét cho thủ đoạn phổ biến nhưng tinh vi trong các giao dịch bất động sản hiện nay: thỏa thuận giá thật bằng “lời nói”, còn hợp đồng công chứng chỉ là “vỏ bọc” để giảm nghĩa vụ tài chính. Hành vi này không chỉ xâm phạm nghiêm trọng đến lợi ích của Nhà nước, mà còn tiềm ẩn nhiều rủi ro pháp lý cho chính các bên tham gia. Pháp luật đã có đầy đủ quy định và chế tài nghiêm khắc đối với hành vi trốn thuế, sử dụng chứng từ không đúng bản chất giao dịch.

Từ vụ việc này, cơ quan chức năng tiếp tục khuyến cáo người dân cần nâng cao ý thức chấp hành pháp luật trong các giao dịch dân sự, nhất là lĩnh vực nhà đất, để tránh “lợi bất cập hại”, tự đẩy mình vào vòng lao lý chỉ vì những toan tính ngắn hạn.

Mới đây, ngày 31/12/2025, TAND tỉnh Thanh Hóa đưa vụ án “Môi giới hối lộ”, “Đưa hối lộ”, “Đánh bạc” ra xét xử. Trong vụ án trên, Nguyễn Văn Vi bị cáo buộc 2 lần đưa số tiền 350 triệu đồng cho Hoàng Nam Liên, sinh năm 1966, trú tại số 1, ngõ 10, đường Ngô Văn Sở, phường Thành Vinh, tỉnh Nghệ An, cựu Chỉ huy trưởng Ban Chỉ huy Quân sự huyện Nghi Lộc, tỉnh Nghệ An (đã nghỉ hưu từ ngày 1/10/2021), nhằm “chạy án” cho Nguyễn Ngọc Hòa (tức Hòa “chua”, sinh năm 1976, trú trước đây tại số 56 Đình Lễ, phường Lam Sơn, tỉnh Thanh Hóa). Hành vi “Đưa hối lộ” của Nguyễn Văn Vi đã giúp Hoà “chua” được giảm án 38 tháng tù. Căn cứ các quy định của pháp luật, Hội đồng xét xử TAND tỉnh Thanh Hóa đã tuyên phạt Nguyễn Văn Vi 3 năm tù về tội “Đưa hối lộ”. Hiện, Nguyễn Văn Vi còn tội danh “Vi phạm quy định về kế toán gây hậu quả nghiêm trọng” chưa xét xử.

Trần Thắng

Tạm giữ nam tài xế uống rượu, tông CSGT bị thương

Ngày 4.1, Trịnh Ngọc Tấn, 42 tuổi, quê ở xã Triệu Sơn, tỉnh Thanh Hóa đang bị cơ quan điều tra, tạm giữ để làm rõ hành vi chống người thi hành công vụ và một loạt lỗi vi phạm hành chính trong lĩnh vực giao thông trật tự. Theo công an, khoảng 19h40 ngày 2.1, tổ công tác của Phòng CSGT Công an tỉnh Thanh Hóa làm nhiệm vụ kiểm soát trật tự an toàn giao thông trên quốc lộ 47C thuộc địa phận xã Triệu Sơn phát hiện Tấn điều khiển xe máy không đội mũ bảo hiểm nên ra tín hiệu dừng phương tiện để kiểm tra hành chính. Tấn bị cáo buộc không chấp hành hiệu lệnh, tăng ga đâm thẳng vào người đại úy Đỗ Quốc Dũng, khiến anh bị gãy xương quay tay trái và chấn thương vùng đầu. Tấn sau đó bị tổ công tác áp sát, khống chế. Tại thời điểm vi phạm, Tấn không xuất trình được giấy phép lái xe, kiểm tra nồng độ cồn có kết quả 0.254mg/lít khí thở.

VIỆT QUANG

Bắt giữ 3 đối tượng buôn bán gần 3 tạ pháo hoa nổ trái phép

QUÁCH DU

Thanh Hóa – Cơ quan công an vừa phát hiện, bắt giữ 3 đối tượng có hành vi buôn bán trái phép gần 3 tạ pháo hoa nổ.

Ngày 6.1, thông tin từ Công an tỉnh Thanh Hóa cho biết, Phòng Cảnh sát kinh tế Công an tỉnh vừa phát hiện, bắt giữ 3 đối tượng có hành vi mua bán, tàng trữ pháo hoa nổ trái phép.

Bắt giữ 3 đối tượng buôn bán gần 3 tạ pháo hoa nổ trái phép. Ảnh: Công an Thanh Hóa

Các đối tượng bị bắt giữ gồm: Đoàn Công Sơn (SN 1991, trú tại xã Quảng Bình, tỉnh Thanh Hóa); Lê Hữu Hùng (SN 1991, trú tại xã Yên Thọ, tỉnh Thanh Hóa); Võ Minh (SN 1982, trú tại phường Quảng Trị, tỉnh Quảng Trị). Tang vật thu giữ gồm 136 hộp pháo hoa nổ, với tổng khối lượng gần 300 kg.

Trước đó, ngày 3.1, qua công tác nắm tình hình, Phòng Cảnh sát kinh tế Công an tỉnh Thanh Hóa phối hợp với Công an xã Quảng Bình bắt quả tang Đoàn Công Sơn đang vận chuyển trái phép 124 hộp pháo nổ, có khối lượng hơn 200 kg, do nước ngoài sản xuất.

Theo kết quả điều tra ban đầu, toàn bộ số pháo hoa nổ nói trên do Đoàn Công Sơn mua của Võ Minh 88 hộp với giá 84 triệu đồng và mua của một đối tượng không rõ lai lịch 36 hộp, nhằm bán kiếm lời trong dịp Tết Nguyên đán sắp tới.

Ngày 4.1, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Thanh Hóa đã ra lệnh giữ người trong trường hợp khẩn cấp và khám xét khẩn cấp nơi ở của Võ Minh tại phường Quảng Trị, tỉnh Quảng Trị, thu giữ thêm 4 hộp pháo hoa nổ.

Tiếp tục mở rộng điều tra, cơ quan chức năng xác định, vào cuối tháng 12.2025, Đoàn Công Sơn đã bán cho Lê Hữu Hùng (SN 1991, trú tại xã Yên Thọ, tỉnh Thanh Hóa) 18 hộp pháo hoa nổ với giá 20 triệu đồng. Khám xét nơi ở của Hùng, lực lượng Công an thu giữ 8 hộp pháo hoa nổ, có khối lượng khoảng 12 kg.

Hiện, Công an tỉnh Thanh Hóa đã ra quyết định tạm giữ hình sự đối với 3 đối tượng trên để tiếp tục điều tra, làm rõ theo quy định của pháp luật.

Bắt giữ 3 đối tượng, thu gần 300kg pháo hoa nổ

Ngày 6/1, Công an tỉnh Thanh Hóa thông tin, Phòng Cảnh sát kinh tế vừa phát hiện, bắt giữ 3 đối tượng có hành vi mua bán, tàng trữ pháo hoa nổ trái phép, thu gần 300kg.

Các đối tượng bị bắt giữ gồm: Đoàn Công Sơn, sinh năm 1991, trú tại xã Quảng Bình, tỉnh Thanh Hóa; Lê Hữu Hùng, sinh năm 1991, trú tại xã Yên Thọ, tỉnh Thanh Hóa; Võ Minh, sinh năm 1982, trú tại phường Quảng Trị, tỉnh Quảng Trị.

Trước đó, ngày 3/1/2026, qua công tác nắm tình hình và triển khai đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ, Phòng Cảnh sát kinh tế Công an tỉnh Thanh Hóa đã phối hợp với Công an xã Quảng Bình bắt quả tang Đoàn Công Sơn đang vận chuyển trái phép 124 hộp pháo hoa nổ do nước ngoài sản xuất, với tổng trọng lượng hơn 200kg. Quá trình điều tra ban đầu xác định, toàn bộ số pháo hoa nổ trên do Sơn mua của Võ Minh 88 hộp với giá 84 triệu đồng và mua thêm 36 hộp của một đối tượng chưa rõ lai lịch để mang về cất giấu, bán kiếm lời trong dịp Tết Nguyên đán sắp tới.

Ngày 4/1/2026, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Thanh Hóa đã ra Lệnh giữ người trong trường hợp khẩn cấp và Lệnh khám xét khẩn cấp nơi ở của Võ Minh tại phường Quảng Trị, tỉnh Quảng Trị. Qua khám xét, lực lượng chức năng thu giữ thêm 4 hộp pháo hoa nổ.

Tiếp tục điều tra mở rộng vụ án, Cơ quan điều tra xác định, vào cuối tháng 12/2025, Đoàn Công Sơn đã bán cho Lê Hữu Hùng 18 hộp pháo hoa nổ với giá 20 triệu đồng. Khám xét nơi ở của Hùng, lực lượng Công an thu giữ 8 hộp pháo hoa nổ, có tổng khối lượng khoảng 12kg.

Hiện cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Thanh Hóa đã ra Quyết định tạm giữ hình sự đối với 3 đối tượng để tiếp tục điều tra mở rộng vụ án, xử lý nghiêm theo quy định của pháp luật.

Trần Thắng

IV. VĂN HÓA - Y TẾ GIÁO DỤC - THỂ THAO:

Quân đội nhân dân

CƠ QUAN CỦA QUÂN ỦY TRUNG ƯƠNG VÀ BỘ QUỐC PHÒNG
TIẾNG NÓI CỦA LỰC LƯỢNG VŨ TRANG VÀ NHÂN DÂN VIỆT NAM

TÒA SOẠN: SỐ 7 PHAN ĐÌNH PHÙNG, HÀ NỘI - ĐIỆN THOẠI: (04-24) 37471029 - (069) 554774 - (04-24) 38454118 - BÁO ĐIỆN TỬ: www.qdnd.vn - THƯ ĐIỆN TỬ: dienluu@qdnd.vn; ltr@qdnd.vn - CHỈ SỐ: 12341-ISSN 0868-7993

NĂM THỨ 77
SỐ 23251
THỨ BẢY
3-1-2026
15 tháng Mười Một
năm Ất Tỵ

Gia hạn dự án bảo tồn di tích Khu căn cứ khởi nghĩa Ba Đình

QĐND - UBND tỉnh Thanh Hóa vừa quyết định điều chỉnh thời gian thực hiện dự án bảo tồn, tôn tạo Khu căn cứ khởi nghĩa Ba Đình, hạng mục đền thờ các thủ lĩnh và nghĩa quân Ba Đình. Theo đó, dự án được gia hạn thời gian hoàn thành chậm nhất đến tháng 6-2026, thay cho mốc hoàn thành trong năm 2025 như kế hoạch ban đầu. Việc điều chỉnh này xuất phát

từ ảnh hưởng trực tiếp của thiên tai, bão lũ, làm gián đoạn quá trình thi công, cung ứng vật tư và thiết bị chuyên dụng, vượt ngoài khả năng kiểm soát của chủ đầu tư. UBND tỉnh Thanh Hóa yêu cầu các nội dung khác của dự án tiếp tục giữ nguyên, đồng thời nhấn mạnh nguyên tắc không để phát sinh tăng tổng mức đầu tư.

DIỆU HÀ

Thanh Hóa: Nghề cổ xuống cấp nghiêm trọng

Nguyễn Chung

Nghề Nguyệt Viên ở làng Nguyệt Viên, phường Hoàng Quang, tỉnh Thanh Hoá có giá trị độc đáo về nghệ thuật kiến trúc, được bảo tồn, gìn giữ khá nguyên vẹn sau hơn 400 năm khởi dựng. Nơi đây thờ nữ Thành hoàng và các vị tiến sĩ của làng khoa bảng nổi tiếng xứ Thanh. Đến nay, nghề xuống cấp và hư hỏng nặng nhưng vẫn chưa thể trùng tu bảo tồn.

Ở phần mái trước, các đầu kèo đã bị mục rỗng và đứt gãy, đe dọa kéo sập cả phần mái tiền. Ảnh: Nguyễn Chung

Theo những dữ liệu còn lưu trữ lại của Ban quản lý nghề Nguyệt Viên cho thấy: Nghề được xây dựng từ năm 1593. Khác với nhiều di tích, nhân vật được thờ trong nghề lại là một nữ Thành hoàng làng - với bài vị ghi rõ “Chương vĩ đức bảo Trung hưng Thượng đẳng thần”. Tuy không có tài liệu nào ghi rõ ràng về vị Thành hoàng làng Nguyệt Viên, song truyền thuyết dân gian địa phương và người dân ngày nay đều tin, Thành hoàng làng Nguyệt Viên là công chúa Mai Hoa - con gái một vị vua thời Lê Trung hưng. Vì cảm phục tài cao học rộng của ông Nghè Đồn (ở xã Hoằng Thịnh) nên khi ông từ quan về quê, bà đã bí mật tìm theo. Tuy nhiên, giữa đường bị lạc, không thể tìm thấy quê của ông Nghè Đồn. Quá thất vọng, chán chường, nên bà đã gieo mình xuống sông Mã tự vẫn, thi thể trôi về đến làng Nguyệt Viên và được ông tổ họ Nguyễn làng Nguyệt Viên chôn cất tại Cồn Trạch. Sau đó, các vị chức sắc trong làng năm mơ thấy một người con gái hiện ra nói sẽ báo đáp, phù hộ cho dân làng học hành tiến bộ, làm ăn phát đạt. Từ đó, nhân dân làng Nguyệt Viên lấy ngày mùng 10 tháng 2 âm lịch hàng năm - ngày chôn cất bà làm ngày giỗ và tôn bà làm Thành hoàng làng.

Nghề Nguyệt Viên ngoài thờ Thành hoàng làng là công chúa Mai Hoa còn thờ các vị tiên sĩ đỗ đạt khoa cử. Đến nay, có 18 vị tiên sĩ được thờ tại đây. Hiện bên trong di tích vẫn còn tấm bia ghi danh 11 vị tiên sĩ của làng Nguyệt Viên đỗ đạt thời phong kiến. Mở đầu là tiên sĩ Nguyễn Trật (thời vua Lê Thần Tông) và người cuối cùng của làng, cũng là cuối cùng của cả nước thi đỗ tiên sĩ thời phong kiến là cụ Phó bảng khoa thi Kỷ Mùi 1919 Lê Viết Tạo. Như một niềm tự hào về truyền thống khoa bảng, đỗ đạt, ở Nguyệt Viên ngày nay vẫn lưu truyền câu ca: “Nguyệt Viên 18 ông Nghè/ Ông cưỡi ngựa tía, ông che tán vàng”. Hàng năm, vào mùng 10 tháng 2 âm lịch, lễ hội nghề Nguyệt Viên lại được tổ chức với nhiều hoạt động ý nghĩa... như một phần tri ân những tiền nhân đi trước đã dày công bồi đắp công đức cho làng xã.

Nếu không có biện pháp bảo vệ di tích, nguy cơ nghề cổ bị sụp đổ trong mùa mưa bão sắp tới là điều khó có thể tránh khỏi... Ảnh Nguyễn Chung.

Căn cứ nội dung khắc trên thượng lương bên trong di tích, nghề Nguyệt Viên được khởi dựng cuối thế kỷ XVI, năm Quý Ty, thuộc niên hiệu Quang Hưng triều vua Lê Thế Tông (1593), được trùng tu năm Đinh Hợi niên hiệu Minh Mệnh (1827) và sửa chữa tiếp vào năm Bính Thân niên hiệu Thành Thái (1896). Năm 1996, Nghề Nguyệt Viên được xếp hạng di tích kiến trúc nghệ thuật cấp tỉnh.

Trước đây, Nghề nằm trong khuôn viên có quy mô lớn của làng, ngay phía bên có ngôi chùa và đình làng 9 gian, có giếng nước, cầu đá cùng nhiều cây cổ thụ quanh năm xanh tốt với cảnh quan rộng rãi, thoáng mát. Tuy nhiên, qua thời gian, các công trình như chùa, đình làng, giếng cổ, cầu đá cổ, cây cổ thụ đều bị dỡ bỏ, để lại duy nhất nghề Nguyệt Viên. Đến nay, công trình nằm trên một diện tích khá khiêm tốn, chỉ chừng 2.500m², quy mô kiến trúc cũng không lớn. Tuy nhiên, một công trình được xây dựng từ hơn 4 thế kỷ trước, lại có nhiều nét kiến trúc cổ kính độc đáo khiến không ít nhà nghiên cứu từng về đây phải kinh ngạc.

Trải qua dâu bể thăng trầm 400 năm, đến nay nhiều hạng mục của nghề đã bắt đầu bị xuống cấp, hư hỏng nghiêm trọng. Theo quan sát của chúng tôi ở phần mái trước, các đầu kèo đã bị mục rỗng và đứt gãy, đe dọa kéo sập cả phần mái tiền. Để khắc phục, Ban quản lý nghề đã cho trát vữa bê tông phần đầu đao và dựng 2 ống sắt, cỡ phi 90 để làm cột đỡ. Bên trong nghề, phần mái rui, đòn tay nhiều nơi bị mục gãy, tụt ngói, gây ra thấm dột. Ở các thân cột chính cũng đã xuất hiện nhiều vết nứt lớn, được người dân dùng keo vá lại tạm bợ.

Ông Cao Xuân Mạc - Trưởng ban Quản lý di tích nghề Nguyệt Viên, cho biết: Bà con nhân dân trong làng luôn có ý thức bảo vệ gìn giữ nghề như một báu vật. Hàng tháng, vào ngày rằm, dân làng thường đến đây dâng hương. Nhưng trước tình trạng xuống cấp và hư hỏng mà không được sửa chữa như hiện nay, người dân địa phương đang hết sức lo lắng. “Chúng tôi cũng đã nhiều lần làm tờ trình báo cáo thực trạng và xin phương án tu sửa nhưng đến nay vẫn chưa được các cấp, ngành quan tâm. Nếu không có biện pháp kịp thời để bảo vệ di tích, nguy cơ nghề cổ bị sụp đổ trong mùa mưa bão sắp tới là điều khó có thể tránh khỏi!”- ông Mạc nói.

Nơi nhận:

- Tỉnh ủy, UBND tỉnh, HĐND tỉnh;
- Các Sở, Ban, Ngành;
- UBND các xã, phường
- Lưu: VT

GIÁM ĐỐC

Lê Thiện Dương